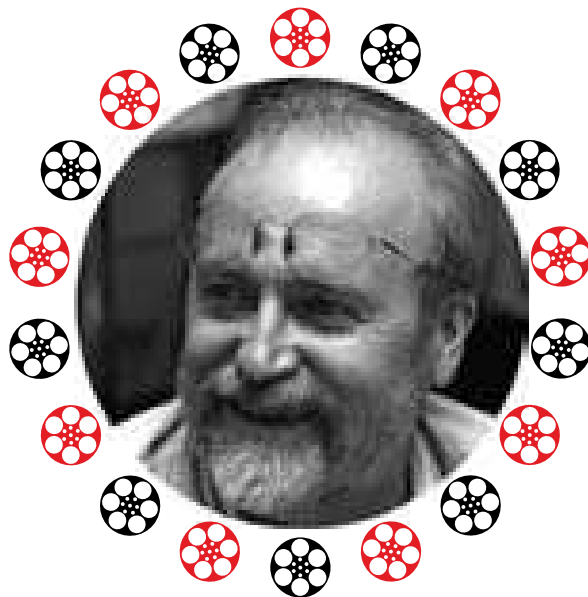

**RETROSPEKTYWA
FILMÓW REŻYSERA
WŁADIMIRA
CHOTINIENKO**

**РЕТРОСПЕКТИВА
ФИЛЬМОВ
ВЛАДИМИРА ХОТИНЕНКО**

WŁADIMIR IWANOWICZ CHOTINIENKO

Rosyjski reżyser, scenarzysta, aktor i kierownik katedry reżyserii szkoły filmowej VGIK.

Urodził się 20 stycznia 1952 r. w Sławgorodzie w Kraju Ałtajskim. W latach 1969–1970 pracował jako konstruktor w fabryce traktorów w Pawłodarze, później służył w armii.

Swoją przygodę z kinem Władimir Chotinienko zaczął w 1977 roku w swierdłowskiej wytwórni filmowej. W 1981 roku ukończył kursy reżyserskie w Moskwie w klasie Nikity Michalkowa, z którym współpracował jako asystent przy filmach: „Pięć wieczorów”, „Krewniacy”, „Kilka dni z życia Obłomowa”.

Chotinienko debiutował w 1984 roku filmem „Sam i bez broni”, który nakręcił wspólnie z Pawłem Fattachudinowem.

Film „Zwierciadło dla bohatera” był pierwszym większym sukcesem reżysera. Jest to obraz przesiąknięty wspomnieniami z dzieciństwa, w którym Chotinienko pokazuje ludzi przeszłości, ludzi prawdziwie szczęśliwych.

Jego kolejne filmy utorowały mu drogę w poczet wiodących mistrzów rosyjskiego kina. W 1993 roku na ekrany wszedł film „Przypadki Makarowa”. Obraz otrzymał wiele nagród, między innymi główną nagrodę na festiwalu „Kinoszok-93” i nagrody prasy filmowej w 1993 roku.

W 2001 roku reżyser zaczął współpracować z telewizją, nakręcił cztery części serialu „Śledztwo prowadzą znawcy”. Największą popularnością wśród jego ostatnich prac cieszy się dramat o zatopieniu łodzi podwodnej „72 metry” z 2003 roku.

Chotinienko został odznaczony honorowym tytułem Zastępcy Działacza Sztuki Federacji Rosyjskiej oraz Narodowego Artysty Federacji Rosyjskiej. Jest laureatem licznych nagród, w tym „Złotego Orła” Rosyjskiej Narodowej Akademii Sztuki i Nauk Filmowych za film „72 metry” (2004).

1. „Pop” (2009)
2. „72 metry” (2004)
3. „Bulwar marzeń” (2000)
4. „Muzulmanin” (1995)
5. „Przypadki Makarowa” (1993)
6. „Rój” (1990)
7. „Zwierciadło dla bohatera” (1987)

ВЛАДИМИР ИВАНОВИЧ ХОТИНЕНКО

Российский режиссер, сценарист, актёр, заведующий кафедрой режиссуры ВГИК, народный артист Российской Федерации.

Родился 20 января 1952 года в Славгороде Алтайского края. В 1969-1970 годах работал художником-конструктором на Павлодарском тракторном заводе, затем служил в армии.

Свой творческий путь Владимир Хотиненко начал в 1977 году художником-постановщиком на Свердловской киностудии. В 1981 году окончил Высшие режиссерские курсы в Москве в мастерской Никиты Михалкова, где работал ассистентом на картинах Михалкова «Пять вечеров», «Родня», «Несколько дней из жизни Обломова».

Хотиненко дебютировал в 1984 году – это была его совместная с П. Фаттахудиновым работа «Один и без оружия» (приз «За дебют» в Тбилиси).

Фильмом «Зеркало для героя» (1987) Хотиненко ярко заявил о себе как о многообещающем режиссере. Это картина пронизана воспоминаниями автора с детства. В Хотиненко показывает людей прошлого, которые действительно были счастливы. Режиссер признает, что к кино он относится как к волшебству, а фильмы это отражение его мироощущения. В своих работах он пытался уловить свое отражение в чужой судьбе («СВ»), вернуться после долгого отсутствия в дом, где живут люди, помнящие тебя прежнего («Мусульманин»).

Последующие работы выдвинули его в число ведущих российских мастеров кино. В 1993 году на экраны вышел фильм «Макаров». Картина получила большое количество наград: главный приз кинофестиваля «Киношок-93», призы кинопрессы за 1993 год и много других.

В 2001 году режиссер начал сотрудничество с телевидением, выступив в качестве постановщика четырех частей «возрожденного» сериала «Следствие ведут Знаатоки». Наибольший резонанс среди работ последнего времени имела драма о гибели подводной лодки «72 метра» (2003), поставленная по мотивам повести писателя Александра Покровского.

1. «Поп» (2009)
2. «72 Метра» (2004)
3. «Страстной бульвар» (2000)
4. «Мусульманин» (1995)
5. «Макаров» (1993)
6. «Рой» (1990)
7. «Зеркало Для Героя» (1987)

W tym roku widzowie Sputnika będą mogli zapoznać się z twórczością Władimira Chotinienki, który od wielu lat stawia w swoich filmach fundamentalne pytania o wartości. Próbę obrachunku z przeszłością reżyser podejmuje w filmie *Zwierciadło dla bohatera* (1987), co dobrze wpisuje się w nastrój pieriestrojki, kiedy to filmowcy często korzystali z fantasmagorii, poetyki absurdu i groteski.

Film *Rój* (1990) to metafora życia. Bezkrę i siła syberyjskiej przyrody, która nie poddaje się ludzkiej woli, uczą bohaterów pokory, z drugiej strony popychają ich w objęcia fatalizmu - nieodłącznego komponentu rosyjskiej duszy. Karnawalizacja rzeczywistości to chwyt, który idealnie pasuje do ukazania tęsknoty i melancholii, oraz maksymalizmu i ekscentryczności Rosjan.

Przypadki Makarowa (1993) to z kolei studium dezintegracji osobowości, która jest konsekwencją kulturowego i społecznego kryzysu. Można odnieść wrażenie, że film Władimira Chotinienki, pomimo bliskich związków z estetyką postmodernistyczną, jest raczej ostrzegą przed niszczącą siłą postmodernizmu.

W filmie *Muzułmanin* (1995) reżyser podejmuje temat kondycji moralnej rosyjskiego społeczeństwa, tolerancji wobec innej wiary i innego systemu wartości. W kraju wielonarodowościowym i multikulturowym, jakim jest Rosja, ta problematyka pozostaje zawsze aktualna i ważna.

Peregrynacja głównego bohatera filmu *Bulwar Marzeń* (1999) po śladach swoich niedawnych sukcesów prowokuje go do rozmyślań nad zmiennością losu. Niespełnione marzenia, rozczarowania i niezrealizowane plany okazują się być integralną częścią ludzkiej egzystencji.

Tragedia marynarzy łodzi podwodnej z filmu *72 metry* (2003) budzi współczucie, ale też pozwala docenić siłę ukazanych tu charakterów. Otwarta kompozycja obrazu przez niektórych rosyjskich krytyków została zinterpretowana jako odpowiedź na traumę po katastrofie „Kurska”, która miała miejsce w 2000 roku. Należy jednak pamiętać, że powieść Aleksandra Pokrowskiego, która posłużyła za kanwę dla filmu Władimira Chotinienki, została napisana dużo wcześniej.

Film *Pop* (2009), zrealizowany na podstawie książki Aleksandra Siegienia, przypomina mało znane karty z historii Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej, która w okresie Wielkiej Wojny Ojczyźnianej znalazła się pod presją dwóch totalitarnych reżimów. Warto zauważyć, że *Pop* powstał pod patronatem Moskiewskiego Patriarchatu, a premiera tego filmu odbyła się w Soborze Chrystusa Zbawiciela, przez co nabrała symbolicznego znaczenia.

Filmy Władimira Chotinienki budzą emocje i spory. Jest to świadectwo tego, że w Rosji trwa proces budowy nowej tożsamości. Czy kinematografia może w sposób istotny wpływać na ten proces? Miejmy nadzieję, że reżyser zechce odpowiedzieć na to pytanie widzom Sputnika podczas swojego pobytu w Polsce.

В этом году зрители Спутника будут иметь возможность ознакомиться с творчеством Владимира Хотиненко, который уже многие годы ставит в своих фильмах фундаментальные вопросы о ценностях. В картине *Зеркало для героя* (1987) режиссер старается свести счеты с прошлым, что хорошо вписывается в атмосферу перестройки. Тогда киношники часто пользовались фантазмагорией, поэтикой абсурда и гротеском.

Фильм *Рой* (1990) это метафора жизни. Бескрайние просторы и сила сибирской природы, которая не поддается человеческой воле, учат героев смирению, но с другой стороны толкают их в объятия фатализма – неотъемлемого компонента русской души. Карнавализация действительности это прием, который идеально подходит для изображения тоски и меланхолии, а также максимализма и эксцентричности русских людей.

Макаров (1993) это в свою очередь исследование процесса распада личности, который является последствием культурно-общественного кризиса. Складывается впечатление, что фильм Владимира Хотиненко, вопреки своим близким связям с постмодернистской эстетикой, все таки является предупреждением о разрушительной силе постмодернизма.

В фильме *Мусульманин* (1995) режиссер поднимает вопрос о нравственном состоянии российского общества, толерантности по отношению к другой вере и другой системе ценностей. В многонациональной и мультикультурной стране, какой является Россия, такая проблематика всегда остается актуальной и важной.

Странствование главного героя картины *Страстной бульвар* (1999) по следам своих недавних успехов провоцирует его к размышлениям о переменчивости судьбы. Несбытые мечты, разочарования и нереализованные планы, оказываются неотъемлемой частью человеческой экзистенции.

Трагедия матросов подводной лодки в фильме *72 метра* (2003) вызывает сочувствие, но кроме того позволяет оценить силу характеров, изображенных в картине. Открытая композиция фильма некоторыми русскими критиками была воспринята как ответ на травму после крушения „Курска”, которое случилось в 2000 году. Стоит однако помнить, что повесть Александра Покровского, по которой снимался фильм Владимира Хотиненко, была написана намного раньше.

Фильм *Поп* (2009), создан по одноименной книге Александра Сегиеня, вспоминает малоизвестные страницы из истории Русской православной церкви, которая во время Великой Отечественной войны оказалась под давлением двух тоталитарных режимов. Внимание заслуживает факт, что *Поп* был снят под патронатом Московского патриархата, а премьера фильма, которая состоялась в Храме Христа Спасителя, стала по-настоящему символической.

Фильмы Владимира Хотиненко вызывают эмоции и полемики. Это свидетельствует о том, что в России продолжается процесс формирования новой идентичности. Может ли российский кинематограф оказать существенное влияние на этот процесс? Будем надеяться, что режиссер захочет ответить на этот вопрос зрителям Спутника во время своего пребывания в Польше.

Grzegorz Szyczak

Гжегож Шимчак

